

Goede Anton Van Wilderodevrienden,

Er zijn van die avonden dat je je om God weet welke reden wil neerploffen in de knusheid van je zetel en dat je pretentieloos naar 'iets op den TV' wil kijken. Ofwel zap je dan, tot ergernis van je huisgenoten en met een minimum aan hersenactiviteit doorheen het aanbod en word je overspoeld door een tsunami van eindeloze reclameblokken en ander waardeloos entertainment dat om goed in de markt te liggen moet choqueren met extremen van geweld, platte humor of niets verhullende erotiek.

Of je tracht, zoals ik, struinend doorheen het programmaoverzicht van wat vroeger een AVV-VVK-krant was, een uitzending te vinden die je langzaam wegglijdende aandacht mogelijks toch enige tellen kan vasthouden. Geleid door mijn ervaring met 'if-then-lussen' uit het computerjargon, viel mijn keuze op de titel 'Wat als?'. Naderhand bleek dat de uitzending zelf, om het met de dagboekwoorden van Van Wilderode te omschrijven, 'de dood in de pot' was, maar het waren vooral de twee woorden die mij hadden getriggerd om even stil te staan bij de man die we vandaag herdenken. Wat als, vroeg ik me af?

Wat als Cyriel Coupé ... geen dichter was geweest? Dan hadden we uiteraard geen Anton van Wilderode gekend, geen Van Wilderodehuis, geen Van Wilderodeherdenking; dan waren nooit biografieën, boeken en artikels gepubliceerd door en over die man; dan stond vandaag geen enkele tekst of aandenken van hem afgebeeld in de openbare ruimte van 31 Vlaamse gemeenten; dan was ons een heel toegankelijk, ongekunsteld oeuvre van meer dan 1700 gedichten ontzegd en hadden we nooit kunnen genieten van bundels zoals 'De Overoever' of 'De Vlinderboom'; dan waren we verstoken gebleven van de welluidende muzikaliteit van zijn poëzie waar heel wat muzikanten en componisten zich lieten en nog laten door inspireren.

Wat als Cyriel Coupé ... geen priester was geweest? Dan was het door hem gecontesteerde epitheton priester-dichter niet op hem van toepassing geweest. Dan hadden heel wat mensen worstelend met uiteenlopende zorgen nooit een luisterend oor, een opbeurend woord of een gulle hand bij hem gevonden; dan hadden veel vrienden en kennissen niet de vreugde of de troost ervaren die zijn homilieën en zijn teksten bij doopsels, huwelijken en begrafenissen hen ooit hebben geschonken.

Wat als Cyriel Coupé ... geen gerespecteerde leraar was geweest? Dan had hij niet buiten de voorgeschreven leerplanlijntjes durven kleuren waardoor hij zijn leerlingen kennis kon laten maken met de daarin verzwegen grote namen uit de 'ketterse' wereldliteratuur. Dan hadden enkele generaties leerlingen, hun - toen nog in het onderwijs belangrijk geachte - algemene literaire vorming, niet uit de 'Dubbelfluit' meegekregen. Dan was hij in Leuven niet gehuldigd als doctor honoris causa met de titel 'doctor in de onderwijskunde'. Dan had zijn leerling Tom Lanoye het van een ander moeten horen dat hij kon schrijven, maar dat hij door de provocerende en vnzige insinuaties over een collega-priester van Van Wilderode in het boek 'bordpapieren verpakkingen' de sympathie van Coupé nooit zou winnen.

Wat als Cyriel Coupé ... geen empathisch gevoelsmens was geweest? Dan was de man die met zijn talenten genereus en onbaatzuchtig ten dienste stond van Jan en alleman, nooit meer dan 30 jaar Vlaanderen rond getrokken, zich keer op keer vergissend van rijroute om toch telkens in één of ander duister hol van Pluto te belanden – om er tentoonstellingen te openen, om volle parochiezalen te enthousiasmeren soms met humoristische, soms met kritische lezingen; dan zou een rist aan heel persoonlijke gelegenheidsgedichten nooit uit zijn immer bereidwillige pen zijn gevloeid.

Wat als Cyriel Coupé ... niet Vlaamsgezind was geweest? Dan hadden generaties Vlamingen van alle strekkingen nooit kunnen meeluisteren naar de poëtische bindteksten die jaar na jaar over de IJzervlakte galmden; dan hadden we niet kunnen meedromen met zijn vol emotie geladen en pacifistische gedichten als 'De wereld die wij willen', 'Vrouwen voor de vrede', 'In Flanders Fields' en nog zoveel andere. Dan hadden wij hier vandaag geen boegbeeld van de Vlaamse bewustwording herdacht – een man die door andersgezinden bewust doodgezwegen wordt in literaire overzichten, bloemlezingen en andere in ivoren torens gebricoleerde canons, een man die zelfs voor heel wat would-be Vlaams-nationalisten een nobele onbekende blijkt te zijn.

En wat als Cyriel Coupé ... geen familieman was geweest? Dan hadden wij vandaag geen aloude Vlaamse traditie uit de vergetelheid kunnen halen. Zoals het bij een tweeling past had heerroom een zeer sterke band met broer Filemon en bij uitbreiding met diens gezin. Maar die verbondenheid reikte nog verder. Moeder Coupé, Marie Louise Van Severen, kwam uit een groot, warm nest van de Moerbeekse wijk Koudemborm en Cyriel bezocht daar regelmatig, zeker in de kermisweek, meetjen, de nonkels en tantes. En uit die tijd stamt een bijna vergeten kermisgebruik dat bij de familie Van Severen lang in ere werd gehouden. Tante Steefke zorgde er namelijk voor dat, bij die voor hen feestelijke dagen, de ganse familie getrakteerd werd op zelfgebakken vlaaien. En je gelooft het niet, maar wij vonden enkele leden van ons bestuur bereid om ter gelegenheid van deze herdenking héél véél vlaaien te bakken, zodat we u straks op de receptie met genoeg een sneukelingske Waaslandse vlaai kunnen aanbieden.

Ik zou het luistergedeelte van dit poëtisch tuinfeest eerst en vooral willen afsluiten met mijn oprechte dank uit te spreken aan alle medewerkers en aan jullie, trouwe Van Wilderodefans. Ik ben ervan overtuigd dat zijn vrienden Egbert, Etienne en Willem - door het belichten van enkele aparte facetten uit het leven van Van Wilderode – jullie met hun lezing hebben kunnen boeien. Een speciaal dankwoord ook voor het gemeentebestuur van Moerbeke om het genootschap de kans te bieden ons project met dit huis waar we van meet af aan vol in hebben geïnvesteerd, verder te kunnen zetten. Dit nieuws nu van de burgemeester te vernemen kleurt deze al bijzondere dag nog extra. En waarom niet met een lied, niet zomaar een lied ... want tot slot wil ik u uitnodigen te luisteren naar de originele bandopname uit 1948 - en dus van niet zo beste kwaliteit – van het voor het eerst door Ignace De Sutter, Jef Sterck en Cyriel Coupé gezongen 'Lied van mijn land', eigenlijk het officieuze volkslied van Vlaanderen waarin de romantische, poëtische liefde voor ons mooie gewest de agressieve vechtlust van een ontembare, klauwende leeuw in alles overschaduwet.

LIED

Vrienden, denk eraan dat u uw waardering voor onze inzet het best kunt valideren door steunend lid te blijven of te worden van ons genootschap. Voor wie al ingeschreven was, vergeet straks uw Moretum niet mee te nemen en geniet nu van de receptie die u aangeboden wordt door het Anton van Wilderodegenootschap en door het gemeentebestuur van Moerbeke – waar senioren gelukkig niet betutteld worden met een absurd alcoholverbod. Bij leven en welzijn tot volgend jaar.